

[Edvard Sørensen.]

Aarsag til, at Arbejdet i Udvalget standse? Der er visse Ting, der tyder i den Retning. Den 24. September forelaa Udkastet, og der er for mig ingen Tvivl om, at paa det Tidspunkt var Beslutningen om Valgets Udskrivning allerede truffet, og man har formentlig ikke fra Regeringens Side ønsket, at Valgkampen paa dette Omraade skulde føres paa, at de Krav, Venstre havde stillet, havde vist sig at være berettigede, og naar Valget var overstaaet, saa vilde man gaa i Gang med at gennemføre Ændringer, der imødekom de Ønsker, Venstre havde fremsat. Nej, det vilde være mere interessant at møde med en Skitse til Udligning, som ingen paa staaende Fod kunde se igennem eller gennemregne, og derfor mente man maaske, at mange Kommunal-mænd, der følte de økonomiske Vanskeligheder, vilde haabe paa, at her var Hjælp.

Nu er jeg jo ikke saa sikker paa, at Skitsens Fortræffelighed har overbevist saa mange, som Regeringen havde tænkt sig. Der er blandt Kommunal-mænd indhøstet Erfaringer, som gør, at en stor Part af dem er blevet noget betænkelige. Naar Kommunal-mænd før Socialreformens Vedtagelse over for Socialministeren ankede over forskellige økonomiske Forhold vedrørende de gamle sociale Love, saa fik de til Svar: Skaf mig Socialreformen vedtaget, og det, der nu er mørkt, skal blive lyst, Byrderne skal lattes, Udligning skal foregaa, der skal ske en Forenkling af Administrationen, I aldrig har kendt Mage til før. Vi fik Socialreformen, og den bragte vel Tilfredshed nogle Steder, men jeg siger ikke for meget, naar jeg siger, at for et stort Tal af Kommunal-mænd blev det en bitter Skuffelse, ikke mindst hvad Forenklingen af Administrationen angaar, og ogsaa hvad angaar de økonomiske Fordelingsregler. Og derfor er der mange Kommunal-mænd, der ønsker dette Forslags Virkninger nøje undersøgt, inden man gaar ind for det. Under Valgkampen lød det, at man havde et saadant Forslag udarbejdet, og vi maatte derfor gaa ud fra, at Regeringen, umiddelbart efter at Rigsdagen var samlet, havde fremsat Lovforslag. Men der gik Maaned efter Maaned, og Lovforslaget kom stadig ikke. Der gik Rygter om, at man i Indenrigsministeriet stadig arbejdede under Højtryk, men at det var vanskeligt at finde den rette Form. Det kan jo være, at disse Rygter ikke var rigtige, men det ser mærkeligt ud, at et Forslag, man i Hovedtræk forelægger for to Udvalg i September Maaned, og om hvilket man under Valgkampen antyder,

at det hurtigt kan forelægges, først fremsættes i Folketinget den 14. Februar, paa et saa sent Tidspunkt, at Regeringen selvfølgelig er fuldt indforstaaet med, at selv med den bedste Vilje fra Rigsdagens Side vil et saa omfattende Lovforslag, hvis Virkninger maa undersøges meget nøje, ikke kunne gennemføres i indeværende Rigsdagssamling, hvis den skal slutte til ordinær Tid. I den lille Maaned, der er tilbage, vil Rigsdagen ikke kunne gennemføre dette Lovforslag.

Sammenligner man Lovforslaget med de saakaldte Hovedtræk, ser man, at Lovforslagets samlede Udligning eller saakaldte Lettelse er formindsket med 15,5 Mill. Kr., det vil sige, at de 90 Mill. Kr., der blev lovet under Valgkampen, er svundet ind til 74,5 Mill. Kr. Men hvad — nu er Valget jo overstaaet, saa kan man gaa det hele lidt nøjere efter, og en saadan Gennemgang har ført til, at man stryger de 15,5 Mill. Kr. Hvis man ser efter, hvor de er strøget, viser det sig, at det er paa de sociale Udgifter og paa Skoleudgifterne. For de sociale Udgifters Vedkommende har man ændret den Part, der skal overføres til Udligningsfonden, fra Halvdelen, til $\frac{3}{10}$, og for Skoleudgifternes Vedkommende har man strøget $\frac{1}{5}$ paa alle 3 Sæts, saaledes at den højeste Overføring er $\frac{3}{5}$ mod $\frac{4}{5}$. Ser man saa efter, hvor disse 15,5 Mill. Kr. spares paa de nye Skatter, viser det sig, at det er paa Indkomst- og Formueskatten, medens man lader Ejendoms-skatten blive staaende som oprindeligt foreslaaet, hvilket vil sige en Forrykning, der betyder forøget Ejendomsbeskatning.

Hvis man ser paa Lovforslaget som Helhed, vil man hurtigt se, at det kun tager Sigte paa een Opgave, nemlig en anden Fordeling af de nuværende Byrder Kommunerne imellem, men paa samme Udskrivnings- og Fordelingsgrundlag som hidtil, dog antagelig med forøget Udskrivning af Ejendomsskatter, medens det ganske ser bort fra den anden Del af Opgaven ved en Udligning, nemlig at løfte en Del af de nuværende Byrder væk fra det nuværende Fordelingsgrundlag og lægge dem paa et andet Grundlag, der i højere Grad er Udtryk for Bæreevne. Dette sammen med en retfærdig Fordeling af de tilbageværende Byrder er for os det centrale i hele det foreliggende Spørgsmaal; men Lovforslaget rører kun ved den ene Side af Sagen. Der er heller ingen Tvivl om, at Lovforslagets Gennemførelse vil betyde forøgede Udgifter alene af den Grund, at Ansvarer svækkes; des mindre en Kommune selv skal betale af de